

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

WARSZAWA
Biblioteka Krajowej Rady
Narodowej

Rok 1. Nr. 259

Włocławek, środa 13 listopada 1946 r.

Cena 3 złote

Zachód czeka

Nasylenie Ziemi Odzyskanych elementem polskim jest jednym z naczelnych zadań wszystkich władz i instytucji, które zasięgiem swej działalności obejmują nasz Zachód. Są na Ziemiach Odzyskanych okolice w znacznym stopniu wyludnione, nie brak ich zwłaszcza na Mazurach, są jednak i tereny, na których niemiecka nie ulękała się groźby walca wojennego i zapuściwszy głęboko korzenie, siedzi tam do dzisiaj. Element rolniczy jest już z natury swej bardziej zasiedlony, aniżeli miejski i tym samym mniej skłonny do ruszenia się z miejsca, bez względu na warunki życia. Nic też dziwnego, że ilość niemieckich robotników rolnych, zatrudnionych na majątkach należących do Państwowych Nieruchomości Ziemskich wynosi do dzisiaj przeszło 51.000 osób. Według ostatnich planów administracji państwowej, w grudniu br. rozpocząć się ma masowe i systematyczne wysiedlanie z Polski zatrudnionych u nas do dzisiaj w charakterze robotników rolnych Niemców. Ubytek ich nie może jednak pod żadnym pozorem stworzyć luki.

Zdobycie polskiego robotnika rolnego dla Ziemi Odzyskanych, to „być albo nie być” olbrzymich obszarów rolniczych, niewykorzystanych do dzisiaj w pełni, jeśli nie wręcz leżących odlego. Istnieje do dnia dzisiejszego szereg majątków niemieckich, gdzie oprócz administratora, nie ma nikogo. Są sytuacje tak absurdalne, że wprost wierzyć się nie chce w ich istnienie, a jednak są one faktem, — faktem, który przecież niebawem stać się ma już tylko wspomnieniem smutnej przeszłości.

Akcję werbunkową, mającą na celu zdobycie pracowników rolnych dla Zachodu, podjęły z jednej strony czynniki państwowe, w oparciu o Radę Społeczno-Parcelacyjną i podległe jej organa terenowe, z drugiej zaś Zarząd Centralny majątków państwowych rozpoczął na własną rękę starania o wynalezienie kandydatów chętnych do wyjazdu na Zachód. Pomocnymi w tej akcji są lokalne urzędy zatrudnienia w całym kraju, biura Państwowego Urzędu Repatriacyjnego oraz władze administracji państwowej i samorządowej t. j. starostwa i zarządy miejskie w ośrodkach prowincjonalnych, gdzie bral jest specjalnych urzędów pośrednictwa pracy. Oprócz tego dzieła w porozumieniu z zarządami okręgowymi Państwowych Nieruchomości Ziemskich, mieszczącymi się w miastach wojewódzkich, sieć agentów werbunkowych, rozsianych po całej Polsce, którzy objeżdżając wszystkie powiaty, na miejscu starają się znaleźć ochotników na wyjazd.

Ażby przesiedlenie na Ziemi Odzyskanych uczynić jak najbardziej opłacalnym i korzystnym, ustalono wa-

Bezwzględna walka z samowolą

WARSZAWA (obsł. wł.). Nadzwyczajna Komisja Mieszkaniowa przy Prezecie Rady Ministrów podała komunikat, w którym stwierdza, że w ostatnich czasach mnożą się zażalenia na samowolę niektórych miejscowych Nadzwyczajnych Komisji Mieszkaniowych.

W związku z tym postanowiono zwalczać z całą surowością prawa wszelką działalność sprzeczną z obowiązującymi przepisami i to tak działalność Komisji Mieszkaniowych jak i władz kwaterekowych.

Rozciągnięty zostanie w tym celu stały nadzór nad działalnością Komisji. Nadzór ten będzie wykonywany przez specjalnych delegatów.

Nadto w najbliższych dniach w

„Monitorze Polskim” ogłoszone zostanie zarządzenie normujące wewnętrzną organizację i sposób funkcjonowania Komisji Mieszkaniowych.

Niemcy w Londynie

LONDYN (obsł. wł.). W Londynie bawi delegacja niemieckich socjalistów ze sławnym Schumacherem na czele. Delegacja ta czeka na uchwa-

łę Anglików w sprawie nawiązania kontaktu i współpracy z socjalistami niemieckimi. Na marginesie tej wiadomości nadmienić należy, że Schumacher zdobył sobie w Niemczech dużą popularność na skutek stałego atakowania polskich ziem zachodnich. Schumacherowi towarzyszy Neumann, który zasłynął z obelżywego wyrażania się o Polakach, przeciw czemu swego czasu protestowała Polska Misja Wojskowa w Berlinie.

Dyktator zmienił zdanie

MADRYT (obsł. wł.). Stale wzrastająca drożyzna w Hiszpanii spowodowana rzucaniem na czarny rynek różnych towarów, pochodzących z dodatkowych przydziałów wojskowych spowodowała w ostatnim czasie wielkie niezadowolenie wśród ludności Hiszpanii. Gen. Franco chcąc zaskarbić sobie sympatię społeczeństwa postanowił skasować dostarczenie dodatkowych przydziałów dla wojska i w ten sposób wpłynąć hamująco na wzrost cen. Z chwilą gdy dekret został już podpisany i miał być ogłoszony, koła wojskowe wywarły wszystkie swe wpływy na dy-

ktatora, aby dekret ten został wycofany. General Franco uległ tym wpływom i wbrew życzeniom społeczeństwa hiszpańskiego dekret wycofał.

Z Konferencji Rady Ministrów

NOWY JORK (obsł. wł.). Na wczorajszym posiedzeniu konferencji Rady Czterech Ministrów była omawiana sprawa zwrotu odszkodowania przez Rumunię na rzecz zagranicznego kapitału naftowego. Wniosek ten był gorąco popierany przez przedsta-

wiciela Wielkiej Brytanii. Wnioskowi temu sprzeciwili się ministrowie: Byrnes i Mołotow.

Odprawa oficerów polit. wychowawczych

WARSZAWA (obsł. wł.). W ostatnich dniach odbyła się w Ministerstwie Obrony Narodowej odprawa oficerów polityczno-wychowawczych Wojska Polskiego. W odprawie, której przewodniczył minister Obrony Narodowej Marszałek Rola-Żymierski wzięli także udział zastępca Naczelnego Wodza gen. Marian Spy-

chalski oraz wszyscy dowódcy okręgów wojskowych.

Na odprawie stwierdzono, że pierwszy pobór dał doskonale wyniki, napływ ochotnika do szkół oficerskich przewyższył ilość miejsc.

Zaopatrzenie wojska jest w stopniu zadawalającym, a wyszkolenie znajduje się na wysokim poziomie.

runki pracy i wyjazdu, które stać się powinny zachętą dla wielu niezdecydowanych i szukających bezskutecznie zajęcia w centrum kraju. Przede wszystkim więc zapewniony jest bezpłatny przejazd dla całej rodziny robotnika rolnego wraz z inwentarzem i dobytkiem, a bezpośrednio po przyjeździe na miejsce przeznaczenia wyplaconą zostanie zapomoga w wysokości zł. 2.000,— lub więcej, przeznaczona na pierwsze potrzeby gospodarowania. Ordynaria obejmuje 16 metrów zboża rocznie, a ponadto aż do 1 kwietnia 1948 roku premię w wysokości 25% ordynariów i deputatów. Wynagrodzenie pieniężne przewidziane jest według norm umowy zbiorowej dla pracowników rolnych i zarządzeniem Rady Ministrów zostało ostatnio wybitnie podwyższone. Robotnicy rolni na Zachodzie zostaną

również zaopatrzeni w odzież, przy czym jako minimum przewidziane zostało dla mężczyzn jednorazowo płaszcz i co pół roku ubranie robocze, para obuwia i komplet bielizny, a dla kobiet również jednorazowo płaszcz oraz co pół roku 3 metry materiału na suknie, 3 m. perkalu, obuwie i pończochy oraz zapas nici. W porozumieniu z Urzędami Likwidacyjnymi wszczęta też została akcja mająca na celu zaopatrzenie przesiedleńców w niezbędne urządzenie meblowe. Przeprowadza się również nieodzowny remont domów mieszkalnych.

Tak więc Zachód oczekuje przybycia polskich robotników rolnych, którzy zagospodarować mają nieobjęte dotąd parcelacją obszary. Szereg tych obszarów ulegnie w przyszłości podziałowi, a życie niewątpliwie sa-

Kampania cukrownicza w pełni

WARSZAWA (obsł. wł.). Kampania cukrownicza w Polsce znajduje się obecnie w pełni. Należy nadmienić, że w ubiegłym roku pracowało 11 cukrowni, a w roku bieżącym jest ich 55, które dotychczasową produkcją jednomiesięczną przewyższyły całoroczną produkcję z kampanii ubiegłego roku. W związku z powyższym można z całkowitą pewnością stwierdzić, że w roku obecnym cukru nie zabraknie.

mo wskaże tych, którym ziemia ta przypadnie w udziale, t. j. właśnie dzisiejszych robotników folwarcznych.

Ziemie Zachodnie otwierają perspektywę zostania gospodarzem na własnej ziemi także dla tych, którym parcelacja w starym kraju nie umożliwiła zdobycia samodzielnego gospodarstwa. Z drugiej zaś strony warunki pracy i egzystencji na majątkach nieobjętych planem rozparcelowania (ośrodków kultury rolnej) przedstawiają się tak korzystnie, iż oznaczają one całkowitą poprawę bytu i podniesienie stopy życiowej ludzi, którzy urodzili się, wychowali i tkwią do dzisiaj w przeludnionych i nędznych wioskach Polski centralnej, bez widoku wyjazdu na Zachód.

Mgr Elżbieta Nowicka-Pawlinowa.

Zarządzenia Wielkiej Brytanii

LONDYN PAP. Londyńskie biuro Agencji Żydowskiej opublikowało komunikat, zalecający władzom brytyjskim podjęcie środków ostrożności wobec niebezpieczeństwa aktów terroru ze strony organizacji „Irgun Zwei Leumi“. Agencja Żydowska występuje zdecydowanie przeciwko działalności grup terrorystycznych. Stwierdzono, że członkowie organizacji „Irgun Zwei Leumi“ znajdują się na terenie Wielkiej Brytanii, w związku z czym wydano specjalne zarządzenia w obawie przed ewentualnymi zamachami. Dyspozycje te uznano za konieczne po niedawnym zamachu na ambasadę brytyjską w Rzymie.

Dziennik „Daily Mail“ donosi, że terroryści żydowscy zapowiedzieli wysadzenie w powietrze brytyjskiego budynku ministerstwa wojny i zamordowanie marszałka Montgomery'ego, jeżeli polityka brytyjska w Palestynie nie ulegnie zmianie. Groźbę pod adresem Montgomery'ego umotywowano jego stanowiskiem w parlamencie, gdzie sprzeciwiał się usunięciu gen. Barkera ze stanowiska dowódcy wojsk brytyjskich w Palestynie. Zapytany w tej sprawie rzecznik ministerstwa wojny odmówił wszelkich komentarzy, niemniej miejsce pobytu Montgomery'ego będzie przez pewien czas zachowane w tajemnicy.

Urzędowo zaprzeczono, jakoby ministrowie Bevin i Crech (nowy minister kolonii) mieli otrzymać jakiegokolwiek pogroźki ze strony żydowskich terrorystów. Ponieważ istnieją obawy ewentualnej próby zamachu w obrębie parlamentu, zarządzono ścisłą kontrolę i szczegółowe przeszkąwanie całego gmachu. 12 bm. odbędzie się uroczyste otwarcie Izby Gmin. Oświadczono królewskim nowej sesji parlamentu.

Rabin naczelny w Wielkiej Brytanii, Lazarus, potępił wszelkie akty terroru, zaznaczając, że nie jest to droga, prowadząca do budowy nowej Palestyny. Wezwał on ludność żydowską do natychmiastowego zawiadomienia władz w wypadku posiadania jakiegokolwiek wiadomości o

miejscu przebywania terrorystów w Wielkiej Brytanii.

Do wszystkich portów i na lotniska brytyjskie wysłano urzędników Scotland Yardu, którzy prowadzą ścisłą kontrolę zamieszkałych w Londynie i w większych miastach na prowincji cudzoziemców.

Szczegóły aresztowania Dollmanna

RZYM PAP. Oslawiony dowódca niemieckich oddziałów SS w Rzymie pułkownik Dollmann, zatrzymany w jednym z kin rzymskich przez policję włoską wylegitymował się dokumentami, wystawionymi na inne nazwisko oraz zaświadczeniem, że w razie aresztowania może być przesłuchiwany jedynie przez policję brytyjską lub amerykańską. W związku z tym policja rzymska wydała począt-

kowo komunikat, że zatrzymana została osoba zbiegła z alianckiego obozu internowanych. „Avanti“ zapytuje w jaki sposób jest możliwe, aby osobnik zbiegły z obozu był w posiadaniu dokumentu, który wydaje się jedynie agentom wywiadu angielskiego i amerykańskiego. „Unita“ donosi, że krążą pogłoski jakoby Dollmann korzystał z poważnych protekcji.

Katastrofy lotnicze w Pradze

PRAGA PAP. W ubiegłą sobotę wydarzyły się w Pradze dwie katastrofy lotnicze. Około godziny 16 spadł z niewyjaśnionej dotąd przyczyny sportowy samolot Aeroklubu. Pilot zginął. W dwie godziny później, samolot słowackich linii lotniczych

typu „Dakota“ wkrótce po starcie z praskiego lotniska w Rużynie został z nieznanych dotąd przyczyn zmuszony do lądowania kilka klm. za Pragę. Pilot został ranny, pasażerowie wyszli bez szwanku.

Pomyślny rozwój RTPD w woj. pomorskim

BYDGOSZCZ PAP. Prace organizacyjne Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci na terenie Pomorza rozwijają się bardzo pomyślnie. RTPD posiada w woj. pomorskim 12 czynnych oddziałów oraz 1 w stadium tworzenia. Oddział w Bydgosz-

czy prowadzi 13 przedszkoli dla dzieci robotniczych od 3—7 lat, uruchomił nadto Stację Opieki nad Matką i Dzieckiem, Dom Matki i Dziecka oraz przychodnię dentystyczną. Oddział w Grudziądzu prowadzi przedszkole, świetlicę i wytwórnię zabawek. Oddziały w Toruniu, Ciechocinku, Aleksandrowie i Rypinie prowadzą przedszkola. Włocławek, Chełmno i Nowe Miasto Lubawskie poszczycić się mogą szeroko rozbudowaną akcją dożywiania dzieci.

Chcą odroczyć...

PARYŻ (PAP). Podano do wiadomości, że rząd francuski domaga się odroczenia dyskusji w sprawie Niemiec do stycznia przyszłego roku. Premier Bidault przesłał już odpowiednie instrukcje delegatowi francuskiemu w Nowym Jorku - Couve de Murville. W kołach paryskich tłumaczy się stanowisko rządu francuskiego tym, że Francja będzie mogła zająć zdecydowane i jasne stanowisko w sprawie Niemiec dopiero po utworzeniu nowego rządu, którego skład zależeć będzie od wyników wyborów, oraz po wyborze prezydenta Republiki francuskiej.

Walki w Kurdystanie

MOSKWA PAP. Jak donosi z Teheranu agencja Tass dziennik „Rahbar“ opublikował telegram przywódcy Kurdów demokratycznych Kazi Mohammeda do premiera irańskiego. Mohammed donosi o trwających od czwartku walkach Kurdów z wojskami rządowymi, które atakują z pomocą czołgów i artylerii.

Wybuchy w Palestynie

LONDYN PAP. Agencja Reutersa donosi z Jerozolimy, że na stacji kolejowej w miejscowości Ras El Ejn znaleziono kilka walizek z napisami: „Bomby“. Władze brytyjskie opróżniły stację i wezwały wszystkich do opuszczenia jej. Gdy ostatnia grupa żołnierzy brytyjskich opuszczała stację, bomby wybuchły. Główny budynek uległ zupełnemu zniszczeniu. 3 żołnierze angielscy zostali ranni.

Stacja Ras-El-Ejn leży na głównej linii kolejowej, łączącej Palestynę z Egiptem.

Samobójstwo Premiera Rządu

PARYŻ PAP. Agencja France Presse donosi że premier rządu tymczasowego Indochin powiesił się w swym mieszkaniu w mieście Sajgon. W kołach zbliżonych do premiera podaje się, że premier wpadł w rostrój nerwowy wskutek ciągłych sporów ze swymi ministrami.

Zjawiał się nowy „Führer“

LONDYN PAP. Agencja Reutersa donosi z Monachium, że w Bawarii, która nadal jest najbardziej reakcyjną politycznie dzielnicą niemiecką pojawił się nowy „führer“, nazwiskiem Alfred Loritz. Stoi on na czele t. zw. organizacji odbudowy gospodarczej (Wirtschaftliche—Aufbau—Vereinigung), która pod wieloma względami przypomina partię narodowo-socjalistyczną Hitlera. Zwolennicy Loritza otaczają swego przywódcę podobnym uwielbieniem, jak członkowie partii narodowo-socjalistycznej czynili to wobec Hitlera. Posiadają oni w obecnym zgromadzeniu konstytucyjnym bawarskim tylko 8 reprezentantów, ale mają nadzieję że w wyborach grudniowych uzyskają znacznie większą ilość mandatów. Program partii odbudowy gospodarczej domaga się, aby wszystkie prawa i ważne decyzje rządu były uchwalane w drodze referendum.

Zdaniem Loritza w normalnym ustroju parlamentarnym ważne decyzje zapadają przypadkową większością. Zaprzecza on jakoby zgromadzenia pochodzące z wyboru, były w stanie reprezentować poglądy wyborców. Loritz jest namiętnym mówcą. Występuje on z zarzutami głównie przeciwko obecnemu rządowi bawarskiemu, wyższym urzędnikom i t. p.

Przejęcie Polskiej Biblioteki

RZYM PAP. Staraniem ministerstwa spraw zagranicznych i ambasady polskiej w Rzymie biblioteka polska w Rzymie powróciła pod zarząd prawego właściciela. Polskiej Akademii Umiejętności. We wrześniu 1945 r. mimo istnienia placówki legalnego rządu polskiego ówczesny dyrektor oddał bibliotekę pod zarząd

Sprawa złota zrabowanego przez hitlerowców

BERLIN PAP. Przedstawiciel amerykańskich władz okupacyjnych w Berlinie oświadczył, że amerykański rząd wojskowy zamierza przekazać

Komisji Alianckiej dla spraw uchodźców odnalezione w Niemczech złoto, pochodzące z grabieży hitlerowskiej. Wartość złota, innych metali szlachetnych i kamieni wartościowych wynosi około 30 milionów dolarów. Większość stanowi złoto platyna dentystyczna, należąca do ofiar obozów koncentracyjnych. Amerykański plan przekazania tego majątku komitetowi pomocy uchodźcom oparty jest na decyzji konferencji reparacyjnej, odbytej w Paryżu w grudniu ub. r.

Zamachy dynamitowe w Sztokholmie

LONDYN PAP. Korespondent „News Chronicle“ donosi ze Sztokholmu, iż policja szwedzka zbobilizowała wszystkie siły dla ujęcia tajemniczego zamachowca, który w ciągu ostatnich 3 tygodni, podkładał pod gmachy reprezentacyjne stolicy Szwecji ładunki dynamitu, wyrządzając znaczne szkody. Policja szwedzka przypuszcza, iż musi to być obłąkany zbiegły z domu zdrowia.

UNRRA dziękuje

WARSZAWA PAP. Radca dyplomatyczny UNRRA, Cornelius Van H. Engert przesłał w imieniu administracji UNRRA ambasadorowi R. P. w Waszyngtonie prof. Oskarowi Lange podziękowanie dla Rządu Polskiego za punktualne wpłacenie składki członkowskiej w wysokości 32 tys. dolarów amerykańskich na rzecz UNRRA.

Liczne ofiary zająć w Indiach

LONDYN PAP. Z Kalkuty donosi agencja Reutersa, że członkowie prowincjonalnego oddziału Ligi Muzułmańskiej w Bengalu po powrocie z miejscowości, w których w ostatnich tygodniach doszło do zająć, oświadczyli, że liczba ofiar tych zająć jest

bardzo znaczna. Wyraża się ona w liczbach pięciocyfrowych a liczbę bezdomnych obliczają na setki tysięcy. W jednym tylko mieście Patna liczba uchodźców łącznie z rannymi, umieszczonymi w szpitalach, wynosi około 50.000. Szkody materialne oszacowano na dziesiątki milionów rupii.

RYTM KUJAW

Pow. włocławski

CHOINKI GROMADZKIE SAMO-POMOCY CHŁOPSKIEJ.

W związku ze zbliżającymi się świętami Bożego Narodzenia Związek Samopomocy Chłopskiej postanowił zorganizować na wsi choinki gromadzkie dla dzieci.

Urządzenie takiej choinki będzie staraniem całej wsi, a zwłaszcza kobiet. Chodzi nie tylko o to, aby dostarczyć dzieciom przyjemności, ale i o to, aby poruszyć zainteresowanie całego społeczeństwa losami dziecka na wsi, aby rozpocząć planową działalność Związku Samopomocy Chłopskiej w kierunku pomocy dzieciom.

Zorganizowanie choinki będzie zadaniem każdego koła gromadzkiego Samopomocy Chłopskiej. Pomogą organizacje młodzieżowe, Społeczno-Obywatelska Liga Kobiet, nauczyciele. W każdej wsi powinien powstać Komitet choinkowy, który zajmie wybraniem i ozdobieniem izby, zbierką produktów na wieczór i ewentualne podarki, spisaniem dzieci, ubraniem choinki i przygotowaniem programu artystycznego.

Dużą pomoc w dostarczeniu środków mogą okazać spółdzielnie gminne Samopomocy Chłopskiej.

Zarząd Główny i Zarząd Wojewódzkie Z. S. Chł. czynią starania w odpowiednich ministerstwach i instytucjach o uzyskanie pomocy na oddarzenie dzieci z przyczółków i biedniejszych wsi. Choinki mają się odbywać między 25.XII.46 a 6.I.47 r.

Z AKCJI ZIMOWEJ.

Komitet Pomocy Zimowej na terenie powiatu prowadzi ożywioną akcję zbierania ofiar na pomoc zimową dla najbardziej potrzebującej ludności powiatu włocławskiego.

W ramach tej akcji w ostatnią niedzielę przeprowadzono na terenie całego powiatu zbiórki uliczne. Zbiórki uliczne w dalszym ciągu przeprowadzane będą co niedziela po wszystkich miasteczkach i gminach do dnia 1 marca 1947 roku włącznie.

Wpłaty na pomoc zimową dokonywać należy do poszczególnych Komitetów miejskich względnie gminnych w powiecie, lub na konto Powiatowego Komitetu Opieki Społecznej we Włocławku w KKO., powiatu włocławskiego. (md.)

SZPETAL DOLNY.

NIBY TYLKO.

Niby tylko żołędź, bezużyteczny odpadek. A jednakże można z nich fabrykować namiastkę do kawy i to wcale smaczną.

Doceniając znaczenie żołędzi dla przemysłu rodzimego, dzieci wszystkich szkół włocławskich przystąpiły do masowego zbierania żołędzi, które następnie sprzedawane będą odpowiednim odbiorcom. Cena za 100 kg. żołędzi wynosi do tysiąca złotych.

Wszystkie szkoły za uzyskane ze sprzedaży żołędzi fundusze, obrócają na zaspokojenie potrzeb w zakresie wyposażenia w pomoce naukowe.

Warto podkreślić, że pewnego rodzaju szlachetnym zawodnictwem w zbieraniu żołędzi, dotychczas rekord uzyskała szkoła powszechna Nr. 12 w Szpetalu Dolnym, której dzieci dotychczas zebrały przeszło 800 kg. żołędzi, uzyskując na pomoce szkolne 8 tysięcy zł.

Rozpoczęcie tej akcji na naszym terenie należy podkreślić z uznaniem. (md.)

KOWAL.

Z URZĘDU STANU CYWILNEGO.

W m. październiku br. na terenie Kowala zanotowano w Urzędzie Stanu Cywilnego — 8 urodzin; 2 związki małżeńskie i 2 zgony. (md.)

LUBRANIEC.

WŁADZE BEZPIECZEŃSTWA CZUWAJĄ.

Władze bezpieczeństwa podczas legitymowania, zatrzymały Gustawa Wermunta, zamieszkałego podczas okupacji niemieckiej w Lubrańcu.

Wymieniony został przez władze bezpieczeństwa zatrzymany pod zarzutem należenia podczas okupacji do szeregów SA.

FALBORK.

KRADZIEŻ KONIA.

Niewykryci dotychczas sprawcy zakradli się do gospodarstwa należącego do Stanisławy Podlewskiej, zam. w Falborku, uprowadzając z sobą konia wraz z pólzorkiem. (md.)

MURSKO.

NIEZNANY AMATOR.

Do mieszkanki wsi Mursko — Rezkowej, w jej nieobecności w domu, zakradł się jakiś nieznany osobnik, który wyniósł z sobą wszelką garderobę, bieliznę i inne rzeczy, które posiadały jakąkolwiek wartość.

Powiadomiona o kradzieży MO. wszczęła dochodzenie. (md.)

Kronika Włocławka

Kalend. Rzym.-Katol.: Stanisława Kostki.

Kalend. Słowiański: Stanisława.

Wschód słońca: 6.52 — Zachód: 15.48.

Apteka dyżurna: ul. Warszawska 3.

Lek. dyż. dr Makochoński, Cyganka 18 II p. godz. 18—8.

Straż Pożarna tel. 12-34.

Kino „BALTYSK” — Szary lord.

Kino „POLONIA” — Miasto chłopów.

TEATR ZIEMI KUJAWSKIEJ

KOCHANKA TO JA.

W lusterku

Czyżby?

Po długim czekaniu mamy most przez rzekę, jadą więc koniki zbliska i zdaleka; jadą samochody i motocykliści, tylko pieszo idą poprzez most cyklistów.

Bo podobno zakaz jest bardzo surowy: po moście rowerem? Nie ma o tym mowy! Jeśli więc to prawda, to z tego wynika: że mają obawy, by ktoś się nie zbrzykał.

A g a p i t.

ODCZYT.

Dziś w sali Rady Zw. Zawodowych Klub Artystyczno-Literacki organizuje odczyt docentki dr Czerny.

Temat odczytu „O wartościach żywotnych średniowiecza francuskiego.”

Początek o godzinie 18 min. 30.

ZAMAŁO O NICH MYŚLIMY.

Zbliża się dzień byłych Więźniów Politycznych Obozów koncentracyjnych. Będziemy go święcić uroczystością tak, jak przystało dla uczczenia powagi chwili, dla uczczenia pamięci wszystkich naszych sióstr i braci pomordowanych i tych którzy przetrwali katowanie, by wrócić do Wolnej Ojczyzny.

Nie od rzeczy więc będzie zastanowienie się głębsze nad tym, czy stosunek całego społeczeństwa jest należyty.

Mamy usposobienie do pewnego stopnia lekkomyślne. Wynika z tego niejednokrotnie zapalczywość wielka — tak zwany słomiany ogień, który gaśnie równie szybko jak się zapalił.

I w tym wypadku — bądźmy sprawiedliwi i bezstronni — sprawa wygląda podobnie.

Byli więźniowie spotykają się z licznymi objawami sympatii, bo ...to takie łatwe.

Życie jest jednak życiem i pociąga za sobą wiele codziennych potrzeb.

W przeciągu bardzo krótkiego czasu zapomnieliśmy już wiele. Zapomnieliśmy o tym, że ci ludzie nie tylko potrzebują pomocy, ale i o tym, że zdrowie ich, nerwy są zniszczone.

W wyniku tego objawy naszego poparcia obracają się w sferze uczuciowej przeważnie.

Warto więc zastanowić się nad tym, czy jednak nie możnaby przekształcić tych objawów na formy bardziej rzeczywiste. Niech zamianą się na pomoc realną okazywaną na każdym kroku w ten sposób, żeby wszyscy Oni odczuli naszą serdeczność i to, że pamiętamy o Nich naprawdę. (c. a.)

NOWE KOŁO PPS.

Na terenie znajdującej się pod zarządem państwowym Chemicznej Pralni, przy ul. Stodólnej, na zebraniu organizacyjnym wszystkich pracowników zakładu, postanowiono założyć Koło PPS.

Do Koła przystąpili wszyscy pracownicy zakładu. Po krótkiej dyskusji, przystąpiono do wyboru zarządu, w skład którego weszły ob. ob.: Leonarda Nieraduńska — przewodnicząca, Maria Ziomkiewicz — sekretarka, Anna Kuźwianka — skarbniczka, Teodor Wyszynski i Regina Andrzejczak — członkowie zarządu. (md.)

ANWICZ.

Na gwiazdnych szlakach

(Dokończenie).

Dwaj słynni astronomowie francuscy badając tę kwestię doszli jednak do pocieszających wyników. Oto co mówi o tej sprawie prof. Esclan-gon.

„Pomimo tylu badań naukowych nad zagadnieniem ekspansji wszechświata nie należy zbyt przejmować się zmianami, jakie zachodzą w przestworzach. Rzeczywiście mogłyby one dać się nam we znaki, ale przecież opinia co do tej kwestii nie jest zgodna. Istnieje hipoteza i teoria, równie wiarygodne, jak i powyższa, które mogą w każdej chwili stać się pewnikiem, a wtedy obalą wszystkie dotychczasowe nasze koncepcje. Olbrzymie przestworzenie, określane przez nas jako przestworze lat świetlnych mogą przybrać inne oblicze z chwilą jakiegoś odkrycia, będącego dotąd tajemnicą fizyki.

Czyż tylko szybkość wpływa na przesunięcia smug spektralnych? Istnieją i inne składające się na to czynniki. A zresztą przecież szybkość nie jest stała we wszystkich

częściach wszechświata. Promieniowanie w przestrzeni ulega bezwzględnie procesom wchłaniania, które może poważnie wpłynąć na obserwację zjawisk. W dodatku czy możemy stwierdzić, napewno, że w tych miejscach, oddalonych od nas o miliardy lat świetlnych materia i energia przybierają te formy, do których przyzwyczailiśmy się na ziemi? Nie wolno nam wygłaszać praw fizycznych z tej dziedziny ze zbytnią pewnością, bo pamiętajmy o tym, iż jutro mogą się one zmienić. Któż może powiedzieć, że jednostki miary są niewzruszalne, że promieniowanie świetlne nie jest zależne od czasu, o nawet, że siła grawitacji jest niezmienna jeżeli spojrzymy na to wszystko z punktu widzenia tylu trylionów lat? Życie ludzkie jest krótkim przeblyskiem w stosunku do bytów gwiazdowych, jest chwilą ginącą w ogromie wieków, w czasie której oczom wiedzy ludzkiej ukazała się może zaledwie drobna cząsteczka zmian w przestworzach.”

Żyjemy na „młodej” planecie.

Rzeczywiście ziemia nasza jest

drobnym pyłkiem, w tym bezmiarze krążącym, którego wiek zdaje się być śmiesznie mały. Prof. M. Conderc tak mniej więcej mówi o „starości” naszego globu:

— Na podstawie praw termodynamicznych można stwierdzić, że wiek ziemi wynosi około 50 milionów lat. Ale badania warstw gruntu, gdzie znajdujemy szczątki zwierząt i roślin doprowadzają nas do wniosku, że okres ten musimy ocenić mniej więcej na 500 milionów lat.

Bardziej dokładna jest metoda oparta na analizie minerałów radioaktywnych. Wiadomo, że uranium przechodząc przez cały szereg przemian, przekształca się w ołów. Mówi się, że atomy uranium rozpadają się, wydzielając ołów, helium i energię (promienie gamma). Nie jesteśmy w stanie wpłynąć na przebieg tego procesu: w przeciągu jednego roku z ogólnej liczby 6 miliardów 400 milionów atomów jeden ulega zniszczeniu.

Wiemy, że jedna tona uranium daje w przeciągu roku 1 miligram ołowiu. To też helium, albo ołów, powstałe w kryształach uranium, znajdujemy w ilościach proporcjonalnych do okresu, w którym pojawiły się złoża uranium. Każdy więc minerał radioak-

tywny jest dla nas sprawdzianem czasu. Według nauki 1 gram uranium wytwarza gram ołowiu po upływie 7 miliardów 400 milionów lat. A więc stosunek ilości ołowiu do uranium w minerałach radioaktywnych pomnożony przez 7.400 milionów lat określi nam wiek rudy.

Istnieje zresztą cały szereg metod określania wieku ziemi, jak np. obliczenie warstw ziemi, wreszcie metoda Jeffreys'a, która pozwala określić istnienie planet, należących do systemu słonecznego, a więc i ziemi.

Orbity planet, mające kształt elipsy, stają się coraz bardziej koliste. Powodem tego zjawiska może być jedynie tarcie, jakie powstaje w ośrodkach gazowych, które musiały wypełniać system słoneczny pierwotnie. Obliczwszy okres znikania gazów i zaokrąglania się orbit, dochodzi się do wniosku, że wiek ziemi wynosi około 2 miliardów 500 milionów lat.

A zatem człowiek musiał się pojawić przed 300.000 lat i należy przypuszczać, że ma przed sobą możliwość zamieszkiwania globu wspanialejsze w przeciągu 2 miliardów lat.

Możnaby wyprowadzić stąd wniosek, że ludzkość rozpoczyna dopiero swoje bytowanie.

W SPRAWIE KUJAWSKIEJ ELEKTROWNI OKRĘGOWEJ.

Na ostatnim posiedzeniu Miejskiej Rady Narodowej, prowadzona była bardzo ożywiona dyskusja nad stanem technicznym Kujawskiej Elektrowni Okręgowej, której urządzenie techniczne, a w szczególności kotły, rury i t. p. znajdują się obecnie w oplakanyim stanie.

Taki stan rzeczy doprowadzić może nawet do całkowitego unieruchomienia elektrowni, skoro nie zostaną przedsięwzięte natychmiastowe środki zaradcze.

Ze swej strony MRN. — wyłoniła specjalną delegację, która w dniach najbliższych ma udać się do Warszawy w celu natychmiastowego wyjednanania u władz, tak pilnie potrzebnych kotłów i innych urządzeń technicznych. (md.)

KONFERENCJA NAUCZYCIELSKA.

W dniu 7 listopada r. b. w auli Gimnazjum im. M. Konopnickiej odbyła się całodzienna konferencja dyrektorów, kierowników i nauczycieli wszystkich typów szkół m. Włocławka, oraz kierowników szkół z pow. włocławskiego. Wygłoszono 6 referatów na tematy dotyczące Polski Współczesnej. W konferencji wzięli udział ob. ob. Kurator dr Skopowski Czesław, naczelnik Makarun Jan, wizytator Żytko Stefan. W charakterze gości byli ob. starosta Kubski i reprezentant prezydenta miasta ob. Kozłowski.

W dniu 8 i 9 listopada już tylko kierownicy szkół powszechnych miasta i powiatu włocławskiego wysłuchali referatów na tematy organizacji pracy, wychowania i nauczania w szkole oraz hospitowali fragment pracy szkolnej w publ. szkole powsz. Nr. 2 we Włocławku.

Całością konferencji kierował ob. inspektor szkolny Kutylko Stanisław.

DWORZEC AUTOBUSOWY.

Z dniem 14.XI. 1946 r. zostaje otwarty dla ruchu pasażerskiego dworzec autobusowy na stacji Państwowej Komunikacji Samochodowej przy ul. Kościuszki Nr. 20.

W związku z tym wszystkie autobusy pasażerskie winny zatrzymywać się jedynie na dworcu autobusowym, nie zaś na ulicach miasta.

KONFERENCJA RODZICÓW W LICEUM I GIMN. KONOPNICKIEJ.

W niedzielę, dnia 17 listopada 1946 roku o godzinie 11-ej odbędzie się konferencja Rady Pedagogicznej z Rodzicami uczennic połączona z udziałem wywiadu o postępach w nauce i zachowaniu się uczennic.

Dyrekcja Gimnazjum i Liceum prosi wszystkich Rodziców i Opieków uczennic o konieczne i punktualne przybycie.

ZA POTAJEMNE GORZELNICTWO

Przed Sądem Okręgowym toczyło się kilka spraw o potajemne gorzelnictwo i niedozwoloną sprzedaż samogonki, mocą których skazani zostali: Franciszek Woźniak na 3 miesiące aresztu i 20.00 zł. grzywny, Andrzej Stachowski na 2 miesiące aresztu i 20.000 zł. grzywny, Franciszek Kościolowski na 3 miesiące aresztu i 50.000 zł. grzywny.

Wszyscy wymieni zamieszkują na terenie Włocławka.

(md.)

DZIEŃ RTPD.

W dniu 17 b.m. odbędzie się zbiórka i obchód uroczysty Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.

Życie nasze powojenne ujawnia codziennie liczne braki i zniszczenia, jakich dokonali Niemcy na terenie całej Polski. To też często trzeba zwracać się do ofiarności społeczeństwa, które niejednokrotnie dało już dowód zrozumienia i czyni znaczne wysiłki, by nieść pomoc potrzebującym.

Przez postawę swoją daje to społeczeństwo dowód, że w trudnych warunkach powojennych umie podejść do bliźnich w sposób należyty i świadczący dobrze o jego obywatelskim stanowisku.

Z drugiej strony trzeba wziąć pod uwagę dotychczasową pracę RTPD. na naszym terenie. Niejednokrotnie informowaliśmy naszych czytelników o osiągnięciach, niejednokrotnie pisaliśmy o koloniach letnich, pomocy niesionej potrzebującym itd.

Towarzystwo to walczy z trudnościami bardzo często. Potrzeby są większe od możliwości a jednak nikt nie ustaje w pracy, nikt nie waha się ani przez chwilę.

Dlatego w dniu zbiórki i my nie powinniśmy wahać się z przyjściem z pomocą w tej akcji, która przecież ma na celu zabezpieczenie zdrowia naszych dzieci, dzieci pozbawionych nieraz opieki i troskliwego oka najbliższych.

W wielu również wypadkach rodzice tych dzieci nie są w stanie przyjąć z pomocą w razie choroby, bądź też konieczności wzmocnienia zdrowia przyszłych obywateli.

RTPD pamięta o nich i niesie im pomoc. Weźmy więc i my udział w tej akcji społecznej. (c.)

KOCHANEK TO JA.

W dniu dzisiejszym i jutro t. j. dn. 13 i 14 b. m. w Teatrze Ziemi Kuj. odbędzie się jeden gościnny występ znanych artystów filmu i scen warszawskich Marii Bogdy, Adama Brodzisza, Tadeusza Wesołowskiego i innych.

Znani artyści dadzą naszej publiczności 3-aktową komedię Romana Niemirowicza p. t. Kochanek to ja.

Reżyseria R. Niemirowicza i T. Wesołowskiego.

ZABEZPIECZENIE RUR.

Zwracaliśmy już uwagę na sprawę pozornie nieznaczną, niemniej cennej o niej przypomnieć raz jeszcze. Chodzi tu o zabezpieczenie rur wodociągowych w domach.

Rzecz tę robimy przeważnie na ostatnią chwilę i niejednokrotnie zmuszeni jesteśmy ponosić duże koszty wskutek pęknięcia rur wskutek mrozów.

Zapobieżenie w odpowiednim czasie niewątpliwie zapobiegnie kosztom.

WÓDKA SVOJE ZROBIŁA.

Przy ulicy Zduńskiej Nr. 1, znaleziono zwłoki nieznanego mężczyzny. Natychmiastowe śledztwo ustaliło, że jest to mieszkaniec Włocławka — Feliks Paczkowski, który zmarł po spożyciu większej ilości alkoholu. (md.)

OFIARY.

Franciszek Szarwarkowski — burmistrz Brześcia Kujawskiego — 500 zł. na Caritas.

W odpowiedzi na wezwanie p. Prezydentowej Kubeckiej dyr. Ubezpieczalni Społecznej w Włocławku Kubik — składa zł. 300.— na R.T.P.D. i równocześnie zaprasza do łańcucha

Za spokój duszy

6, † p.

Wacława Wrzeźniaka

Kpt. Straży Pożarnej

w czwartek, dnia 14 listopada o godz. 9-ej rano w kościele OO. Reformatów zostanie odprawiona **MSZA ŚWIĘTA**, na którą Przyjaciół i Życzliwych zaprasza **Żona i Syn**

PAŃSTWOWE ZJEDNOCZ. PRZEMYSŁU KONSERWOWEGO

podległe Ministerstwu Apropowacji i Handlu
Centrala Handlowa, Oddział Rybny

podaje do wiadomości P.T. Klienteli, że z dniem 15 listopada b. r. zostaje otwarty

SKŁAD KONSYGNACYJNY

we Włocławku, ul. Żabia 19

2194

POLECA: konserwy rybne, ryby i śledzie wędzone, szproty po cenach urzędowych

ofiarodawców p.p. dyr. Nar. Banku Pol. Obtułowicza i lekarza naczelnego Ubezpieczalni Społecznej dr Morsura.

OFIARY NA POMOC ZIMOWĄ.

Fabryka Bohmi i Gleba we Włocławku ofiarowała z okazji uruchomienia własnej bochnicy kolejowej na rzecz najbiedniejszych m. Włocławka kwotę 2.445 zł.

Zakłady ogrodnicze A. Gzowskiego we Włocławku ofiarowały na rzecz akcji Pomocy Zimowej dla Kuchni Ludowej Miejskiego Komitetu Opieki Społecznej we Włocławku 2000 kg marchwi i 2000 kg buraków.

Za te hojne dary Miejski Komitet Pomocy Zimowej składa Szan. Ofiarodawcom najserdeczniejsze podziękowanie.

Przewodniczący M.K.P.Z.

(—) St. Bombolski.

(—) St. Strubiński, kier. Biura.

Kącik językowy

Mowa jest drogocennym skarbem narodu, łącznikiem oraz wyrazicielem odrębności narodowej. Skoro naród zatraci te skarby, niezawodnie musi zatracić swą odrębność.

Obowiązkiem przeto każdego obywatela stać na straży mowy ojczystej i baczyć pilnie, aby ta mowa nie była zachwaszczona rozmaitymi naleciałościami, aby była czysta, jak woda źródłana.

Tymczasem śmiało rzec można, iż mało się o tym myśli, a robi się daleko mniej.

Dlatego wprowadzamy na łamach naszego pisma kącik językowy, w którym podawać będziemy najpospolitsze uchybienia przeciwko czystości, bądź poprawności mowy naszej.

Inny — jak

Po „inny“ używamy spójnika porównawczego „niż“, nie „jak“. Przy czynna tego dwojaka: 1) „inny“ wyraża różnicę, wydobyta przez porównanie a nie samo przeciwstawienie; 2) „inny“ w formie „inszy“ równoznacznej z pierwszą, a w staropolszczyźnie i dziś u ludu bardzo pospolitej, ma formę stopnia wyższego, a więc prawidłowo spaja się z przedmiotem porównanym przez „niż“.

Przykład: Jan jest rozumniejszy niż, (aniżeli) Józef, (nie—jak) Józef. Jan jest tak nie rozumny jak Józef.

Zaistnieć —

Słyszy się dość często takie zdanie lub podobne, łączone z czasownikiem „zaistnieć“ — Zaistniały warunki uzasadniające śledztwo.

„Często zaistniały podobne wypadki“ lub „wypadek miał miejsce“ itd. Jest to pospolity germanizm (bes-techen).

Po polsku poprawnie powyższe zdania będą brzmiały:

„Często zdarzyły się wypadki“ „Istnieją dostateczne warunki i t.d. Szychta“

Jest to niemieckie „Schichte“. Mamy swoją własną „warstwę“. H. M.

Z wydawnictw

CIĘKAWY WYDAWNICTWO.

Główna Komisja Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce, w toku publikowania dokumentów o zbrodniach hitlerowskich, popełnionych na ziemiach polskich w czasie drugiej wojny światowej, wydaje drukiem książkę p.t.

„Proces Artura Greisera przed N. T. N.“

Był to pierwszy wielki proces przed sądami polskimi zbrodniarza wojennego na najwyższym stanowisku partyjnym i państwowym, b. namiestnika t. zw. Kraju Warty, zaufanego Hitlera, wyznaczonego przez niego do zrealizowania przestępczego planu biologicznego wyniszczenia narodu polskiego na ziemiach zachodnich. Proces Greisera, jako etap w dziejach historii i sądownictwa polskiego, jest nieprzebraną kopalnią materiałów zbrodniczej działalności Niemców w Polsce, materiałów tym cenniejszych, że przepuszczonych przez filtr beznamiętnego, suchego przewodu sądowego, a więc materiałów sprawdzonych i obiektywnych.

Sprawozdanie z procesu Greisera posiada trwałą wartość dokumentarną, zawiera bowiem przyczynki do badania historii lat wojny na ziemiach Polski i kształtowania międzynarodowego prawa karnego. Z tego względu każdy, kto interesuje się zbrodniami niemieckimi, w pierwszym rzędzie historyk, prawnik, polityk, psycholog, powita to nowe wydawnictwo, jako cenną pozycję w swojej bibliotece. Książka ta ukaże się w połowie listopada r. b. na półkach księgarskich.

KSIEGARNIA PWSZECHNA

Włocławek, ul. Brzeska 4.

POLECA

podręczniki harcerskie:

Z. Wyrobek — Harcerz w polu	zł. 140.—
O. Zawrocki — Praca w drużynie	„ 70.—
J. Dąbrowski — W świetlicy har.	„ 50.—
A. Kamiński — Książka wodza zuchów	„ 250.—
E. Philipps — System zastępowy	„ 40.—
W. Szczygiel — Jak prowadzić zastęp harcerski	„ 50.—
W. Szczygiel — Jak prowadzić drużynę harcerską	„ 95.—
A. Gromski — Płasy	„ 45.—
J. Jasiński — Gry i ćwiczenia terenowe	„ 200.—
A. Gromski — Zuch słowianin	„ 80.—
H. Śniegocki — Piosenki harcerskie	„ 40.—
— Książeczki zastępu	„ 55.—
— Książka pracy drużyny	„ 100.—
— Legitymacje służbowe	„ 1.—
— Legitymacje składkowe	„ 1.—
Dyplom z przyrzeczenia harcerskiego	„ 10.—
Portret Andrzeja Malkowskiego	„ 40.—
Do przesyłek zamiejscowych dochodzą koszty pobraniowe.	

Ogłoszenia drobne

UCZCIWEGO znalazcę wiecznego pióra „Pelikan“, które zgubiono 2 tygodnie temu upraszam o doręczenie za wynagrodzeniem pełną wartością (pamiątka po zaginionym bracie). H. Zgoła, skład żelaza. Pl. Wolności 3/4. (2193).

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną nr. 2147/w. na nazwisko: Jan Orzelek, wieś Kazanie, gm. Piaski. (2195).

UNIEWAŻNIAM karty żywnościowe kat. I pr. listopad. Leszczyński Józef i Anna. Włocławek. Mokra 15. (2196).

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 1126
Ogłoszenia przyjmuje Administracja codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8-ej do 12-ej i od 2-ej do 5-ej w soboty od 8-ej do 12-ej.

Nacz. Red.: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świąt. Maszynopisów nie zwraca się. Odpowiedzialne za pismo Kolegium Redakcyjne.
WYDAWCA: Powiatowa Rada Narodowa we Włocławku.
E — 20898
DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4.

Ceny ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości 1 szpalta po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.
Prenumerata miesięczna 60 zł., z przesyłką poczt. 70 zł.